

Vysokohorské rostliny

Ve vysokohorských oblastech dochází k velmi rychlému střídání

EXTRÉMNI STANOVIŠTĚ ročních období. Po velmi dlouhé zimě, která často končí po tání sněhu přibližně až na konci června, naváže velmi rychle jaro, léto a podzim. Rostliny mají na vykvetení, růst a tvorbu semen jen dva až tři měsíce. Během této doby jich zde najednou vyroste a vykvete nespočetné množství. Vzhledem k pestrosti právě kvetoucích rostlin se v tomto období v horách naskytá opravdu nevídaná podívaná. Život rostlin ve vysokých nadmořských výškách je však ovlivňován řadou nepříznivých podmínek. Na jaře a na podzim dochází k velkému kolísání teplot, kdy přes den slunce půdu zahřeje až na 40 °C, zatímco v noci klesá teplota vzduchu pod bod mrazu. Ne vždy zde panuje slunné počasí. Fotosyntéza však musí probíhat i přes jeho nepřízeň a při silně zataženém obloze. Růst rostlin zde není náročný jen kvůli proměnlivému počasí, teplotě a dostupnosti vody, ale také kvůli danému složení půdy, větru a ultrafialovému záření. Pro botanika je alpská flóra skutečným zážitkem. Vše se tu zdá být mnohem zářivější a barevnější než v níže položených oblastech. Najde zde místa, která jsou téměř nedotčena člověkem. Výstup do těchto výšin je sice namáhavý, ale přináší odměnu.

Havez česnáčkovitá

Pokud vyjdeme do nadmořské výšky nad hranici lesa, tzn. do ob-

NAD HRANICÍ LESA lasti, ve které již nerostou stromy, přijdeme na místa, kde jsou byliny a trvalky vystaveny plnému slunečnímu svitu, což se projevuje v jejich výrazných barvách. Zde začíná vlastní říše vysokohorských květin. Přivítá nás pestře zbarvený koberec prhy arniky, zvonku vousatého, koniklece žlutého a pěnišníku rezavého. Tyto rostliny zde rostou většinou společně, neboť dávají přednost nevápnité půdě. Naopak místa bohatá na vápník zdobí v době vrcholného léta například hořec žlutý, koniklec alpský a pěnišník chlupatý. Vzhledem k tomu, že je v těchto místech vrstva půdy velmi slabá, je chemicky silně ovlivněna horninou. Proto se společenstva na horninách bohatých vápníkem a na horninách na vápník chudých poměrně výrazně odlišují. Rozhodujícím faktorem pro přežití rostlin v horách je také zdroj živin. V místech, kde je dostatek vlhkosti, humusu a plného světla, se daří vegetaci vysokohorských trvalek. Nacházíme zde například havez česnáčkovou, mlčívce alpský a někdy také lilii zlatohlavou. V místech chudých na živiny, kterými jsou například alpská vřesoviště, roste tučnice alpská. Ta chybějící živiny doplňuje chytáním hmyzu, podobně jako rosnatka.

Prha arnika

Je obdivuhodné, s jakou houževnatostí se rostliny doká-

MISTŘI PŘEŽITÍ žou prosadit i v místech, kde zdánlivě není žádná půda. Ze skalních spár nebo z volnějších sutin na nás vyhlížejí svými svítivými krásnými květy lnice alpská nebo kamzičník velkokvětý. Vysloveně skalní druhy rostlin, například pochybek nebo silenka bezlodyžná, vytvářejí polštářovité formy, aby snáze vzdorovaly větru a vysušení, současně se uvnitř polštářů snáze udržuje teplo. Je zcela zřejmé, že tyto „kulovité tvary“ jsou podobným typem přizpůsobení, jaký nacházíme u mnoha stepních rostlin, které musí také bojovat se suchem.

Silenka bezlodyžná

Zvoněk vousatý

Lnice alpská

Kamzičník velkokvětý

Pochybek

Pěnišník chlupatý

Hořec žlutý

Tučnice alpská